

Recenzja

W postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka Pani dr Barbary Borowicz

prof. dr hab. Marek Barański

Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach

Dziedzina – sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna – instrumentalistyka

Wydział instrumentalny

Katedra instrumentów dętych drewnianych

Katowice 06. 11. 2021 r.

Zlecniodawca opinii

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 20 września 2021 roku, zlecenie podjęte w związku z decyzją powołującej komisję habilitacyjną do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka dla Pani dr Barbary Borowicz. Działając na podstawie art. 221. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U z 2021 r. poz. 478), par. 8 ust.1 oraz par. 10 ust. 2 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, a także uchwały Nr 31/2020 Senatu Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie z dnia 26 września 2019 r., oraz pisma Rady Doskonałości Naukowej Nr Z8.4000.10.2021.3.KK z dnia 31 maja 2021.r., Rada do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, postanowiła Uchwałą nr 37/2021 Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego z dnia 28 czerwca 2021 r., powołać mnie na recenzenta w sprawie nadania dr Barbarze Borowicz stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Podstawowe dane o Habilitantce

Pani dr Barbara Borowicz swoją edukację muzyczną rozpoczęła w 2002 roku w klasie klarnetu mgr. Dariusza Orłowskiego w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. Karola Kurpińskiego w Poznaniu. Po ukończeniu dwóch pierwszych klas, zdała egzamin do Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia im. Fryderyka Chopina w Poznaniu, którą ukończyła w 2009 roku uzyskując dyplom z wyróżnieniem. Równolegle pobierała naukę w X Liceum Ogólnokształcącym im. Przemysła II w Poznaniu otrzymując w 2007 roku świadectwo maturalne. Przed rozpoczęciem studiów muzycznych podjęła naukę w Wyższej Szkole Pedagogiki i Administracji w Poznaniu, zakończonej w 2011 roku tytułem zawodowym licencjata w specjalności filologia germańska. W latach 2009-2014 studiowała w Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie klarnetu prof. Andrzeja Godka uzyskując z wyróżnieniem dyplom licencjata (2012) oraz magistra (2014). W 2014 roku rozpoczęła kształcenie na studiach doktoranckich w Akademii Muzycznej w Krakowie, otrzymując w 2017 roku stopień doktora sztuki

muzycznej w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka, nadany uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie na podstawie rozprawy doktorskiej pt. **„Harlekin” na klarnet solo Karlheinz Stockhausena. Interferencja sztuk w utworze – problematyka wykonawcza i interpretacyjna**. W 2015 roku otrzymała trzyletnie Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców. W 2015 roku kontynuowała swoją edukację na studiach podyplomowych w Accademia Musicale Chigiana w Sienie (2015) i Accademia Nazionale di Santa Cecilia w Rzymie (2015- 2016) w klasie solowej Alessandro Carbonare. W tym samym czasie podjęła również podyplomowe studia w klasie kameralistyki prof. Gottfrieda Pokornego w Universität für 8 Musik und darstellende Kunst w Wiedniu. Uczestniczyła w wielu kursach instrumentalnych, z których za najważniejsze to: Międzynarodowe Mistrzowskie Kursy Muzyczne Emsbürener Musiktage (Niemcy 2010, 2012), International Masterclasses for Clarinet and Saxophone in Ostrava (Czechy 2007, 2008), European Workshop for Contemporary Music (Polska 2014), 47. Internationale Ferienkurse für Neue Musik w Darmstadt (Niemcy 2014), Stockhausen Concerts and Courses Kürten (Niemcy 2015, 2017). W roku 2018 uzyskała dyplom ukończenia studiów podyplomowych z wynikiem celującym w Wyższej Szkole Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie, kierunek: Psychologia Rozwoju osobistego i zawodowego. Od roku 2019 jest przewodniczącą polskiego oddziału International Clarinet Association. Wielokrotnie uzyskiwała stypendia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministra Nauki. Za swoje dotychczasowe osiągnięcia artystyczne i naukowe otrzymała dwie Nagrody Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, stypendium Ministra Kultury „Młoda Polska”, Stypendium Twórcze Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Stypendium Naukowe Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa, Stypendium Artystyczne Miasta Poznania, Nagrodę Województwa Małopolskiego „Ars Quaerendi” za wybitne działania na rzecz rozwoju i promocji kultury, a także Stypendium Twórcze Miasta Krakowa dla szczególnie uzdolnionych artystów, twórców i menadżerów kultury. Ponadto w 2015 roku została uhonorowana Medalem Młodego Pozytywisty w uznaniu pasji w pracy organicznej nadanym przez Towarzystwo im. Hipolita Cegielskiego, a w 2021 otrzymała Medal Młodej Sztuki.

Ocena Autoreferatu

W Autoreferacie Pani dr Barbara Borowicz prezentuje swoje zainteresowania artystyczne zarówno w muzyce kameralnej jak i solowej poczynając od najwcześniejszych doświadczeń związanych z początkiem edukacji aż do ukończenia Akademii Muzycznej w Krakowie. Dalej opisuje swoje spostrzeżenia i refleksje dotyczące studiów podyplomowych oraz analizuje obecne osiągnięcia artystyczne, pedagogiczne i naukowe. Bogaty dorobek Habilitantki został opisany z dużą dokładnością i wykazuje, że w każdej z wyżej wymienionych dziedzin Pani dr Barbara Borowicz posiada znaczące osiągnięcia co szczegółowo wymienia opisując najważniejsze koncerty, kursy mistrzowskie sesje naukowe oraz działalność pedagogiczną i organizacyjną. W całym dorobku Habilitantki na pierwszy plan wysuwa się zainteresowanie muzyką polską. Świadczy o tym przedstawiony dorobek artystyczny i publicystyczny. Na szczególną uwagę zasługuje dzieło artystyczne w postaci płyty CD - Witold Friemann – Works for clarinet and piano, która jest rezultatem jej zainteresowań polską muzyką klarnetową. W najbliższej przyszłości Habilitantka zamierza opublikować kolejny zestaw utworów Witolda Friemanna i innych kompozytorów polskich. Autoreferat Pani Barbary Borowicz napisany jest poprawnym językiem i cechuje go duża kultura słowa oraz swoboda wypowiedzi.

Ocena dzieła artystycznego

Dr Barbara Borowicz jako dzieło artystyczne podlegające ocenie w toku przewodu habilitacyjnego przedstawiła płytę CD: Witold Friemann – Works for clarinet and piano, którą nagrała wspólnie z pianistą Markiem Szlezerem. Na program dzieła artystycznego składają się następujące utwory Witolda Friemanna:

Zmierzch jesienny op. 335 (1970) na klarnet i fortepian

Quasi una Sonata op. 144 (1949) na klarnet i fortepian

Allegro energico ed agitato

Adagio ma non troppo

Polski taniec ludowy

4 utwory op. 170 (1952/1953) na klarnet i fortepian

Mazurek

Krakowiak

Mazurek

Polonez

Sonata nr 2 op. 219 (1959) na klarnet i fortepian

Allegro moderato

Andante

Finale: Allegro giocoso

Suita op. 171 (1952) na klarnet i fortepian

Trojak

Dumka mazowiecka

Kujawiak

Marsz góralski

Sonata nr 3 op. 222 Romantica (1959) na klarnet i fortepian

Moderato

Notturmo: Andantino

Finale: Allegro [3:04]

Nagranie zrealizowane zostało w sali koncertowej Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. K. Komedy w Lubaczowie, na przełomie roku 2018/2019. Reżyserem nagrania był Marcin Guz.

Dzieło artystyczne przedstawione na płycie CD jest dowodem wysokiego poziomu i profesjonalnego warsztatu wykonawczego Pani Barbary Borowicz. Praca nad realizacją przyjętych założeń artystycznych w kompozycjach Witolda Friemanna wymagała wnikliwych studiów i głębokich przemyśleń. Wszystkie te cechy od pierwszego krótkiego utworu pt. „Zmierzch jesienny” op. 335 po ostatnią część Sonaty nr 3 op. 222, zaowocowały prezentacją artystyczną w pełni satysfakcjonującą i muzycznie spójną. Piękne i wyraziste legata w wolnych częściach każdego prezentowanego utworu przekonują do romantycznych intencji kompozytora i pokazują wyrównane brzmienie w każdym rejestrze instrumentu. Perfekcyjna technika, staccato i biegłość palcowa dają poczucie lekkości w częściach szybkich. To, co również cechuje te znakomite prezentacje poszczególnych utworów to przede

wszystkim: poszukiwanie współbrzmień z fortepianem, doskonała artykulacja, wspólne kształtowanie frazy, wielka dbałość o intonację i precyzyjna realizacja oznaczeń dynamicznych. W tym miejscu pragnę wyrazić słowa uznania dla znakomitego współtwórcy dzieła artystycznego Pana Marka Szlezera. Przedstawione na nagraniu dzieła stawiają przed klarncistą tak jak i przed pianistą spore wymagania instrumentalne. Pani Barbara Borowska swoimi interpretacjami udowodniła, że dysponuje pełnym arsenalem środków niezbędnych do wykonania wszystkich utworów nagranych na płycie. Potrafi czarować pięknym dźwiękiem i prowadzić dialog z pianistą, podporządkować się, kiedy wymaga tego partytura i być inspirującym realizatorem myśli wiodących tam, gdzie od klarncisty oczekuje tego kompozytor. Wszystkie te czynniki te sprawiły, że nagrania słucha się z wielką przyjemnością. Zaprezentowane utwory są cennym wkładem w poszerzenie literatury klarnetowej w naszym kraju. Ich wartość dydaktyczna oraz elementy polskiej muzyki ludowej powinny skłonić pedagogów do sięgania po te także oryginalne i mało znane kompozycje.

Dzieło artystyczne oceniam pozytywnie i przyjmuję bez zastrzeżeń.

Osiągnięcia artystyczne

Po zapoznaniu się z dokumentacją działalności artystycznej podlegającej ocenie w toku przewodu habilitacyjnego z satysfakcją stwierdzam, że Pani Barbara Borowicz jest niewątpliwie muzykiem wszechstronnym i niezwykle aktywnym. Programy koncertów, recitali czy koncertów kameralnych składały się z dzieł niezwykle odpowiedzialnych i wymagających zarówno pod względem technicznym jak i muzycznym. Jako solistka zadebiutowała z orkiestrą Filharmonii Opolskiej w 2013 roku i od tego momentu regularnie koncertuje w Polsce i na świecie (21 koncertów z orkiestrą). Występowała między innymi z orkiestrami takimi jak: Orkiestrą Filharmonii Krakowskiej, Orkiestrą Kameralną Filharmonii Opolskiej, Orkiestrą Filharmonii Częstochowskiej, Orkiestrą Filharmonii Kaliskiej, Płocką Orkiestrą Symfoniczną im. Witolda Lutosławskiego, Unplugged Orchestra, Orquieta Sinfonica de Las Palmas (Hiszpania), National Chamber Orchestra of Armenia, Nilper Orchestra (Iran), Ontzetting Studentenorkest Wageningen (Holandia), Musica Sonora Chamber Orchestra (Węgry), Cappricio Clarinet Orchestra (Holandia), Gran Canaria Festival Clarinet Choir (Hiszpania). Po uzyskaniu stopnia doktora wystąpiła osiem razy jako solistka z orkiestrą w tym raz uczestnicząc w prawykonaniu Koncertu na klarnet, multiperkusję i orkiestrę smyczkową Martyny Koseckiej podczas 4th Teheran International Contemporary Music Festival w Teheranie (Iran) w czerwcu 2019 roku. Uczestniczyła w 69 recitalach i koncertach kameralnych (w tym 23 koncerty zagranicą), prawykonując 15 utworów kameralnych kompozytorów polskich i zagranicznych. Dokonała trzech nagrań płytowych - Płyta CD, Krakowska Szkoła Kompozytorska – Mistrzowie i ich uczniowie vol. 4, wydawca: Akademia Muzyczna w Krakowie nr AM020/1, data publikacji: 2018, Płyta CD, Witold Friemann works for clarinet and piano, wydawca: DUX 1529, data publikacji: 2019 i Płyta CD, AN INSTANCE OF RISING/LIMINOID, wydawca: Gizeh records, GZH96, data publikacji: 10.04.2020.

Działalność dydaktyczno – naukowa

Działalność dydaktyczno – naukowa w przypadku instrumentalistów koncertujących często schodzi na dalszy plan, jednak w żadnym stopniu nie dotyczy to Pani Barbary Borowicz. Wkład Habilitantki w działalność na wszelkiego rodzaju sympozjach, wykładach czy sesjach naukowych jest imponujący. Po uzyskaniu stopnia doktora uczestniczyła w pięciu naukowych konferencjach krajowych lub międzynarodowych pełniąc różnego rodzaju funkcje. Brała udział w dwóch programach europejskich w Alicante, Hiszpania, Conservatorio Superior de Música "Óscar Esplá" de Alicante, (udział w programie

Erasmus+) gdzie wygłosiła wykład i przeprowadziła mistrzowski kurs klarnetowy oraz w Tajlandii w Bangkoku, Mahidol University, College of Music – Kursy klarnetowe (udział w programie Erasmus+) gdzie również wygłosiła wykład i przeprowadziła mistrzowski kurs klarnetowy. Prowadziła osiemnaście kursów klarnetowych w tym sześć zagranicą. Jako juror brała udział w siedmiu konkursach w tym pięć razy poza granicami kraju. W swoim dorobku Habilitantka posiada również publikacje nutowe takie jak:
- Friemann Witold, Utwory na klarnet i fortepian vol. 1, zawartość: 4 utwory Op. 170, Suita Op. 171, Zmierzch jesienny Op. 335, red. Barbara Borowicz i Marek Szlezer, numer publikacji: EUF 1066, ISMN 979-0-801565-56-3, data publikacji: 2019 - Friemann Witold, Utwory na klarnet i fortepian vol. 2, zawartość: Sonata nr 2 Op. 219, Sonata romantica Op. 222, red. Barbara Borowicz i Marek Szlezer, numer publikacji: EUF 1067, ISMN 979-0-801565-57-0, data publikacji: 2019 73 - Neumann Heinrich, Amusements na klarnet solo, red. Barbara Borowicz, numer publikacji: EUF 1123, ISMN 979-0-801581-15-0, data publikacji: 2020 - Mikuli Karol, Ruckgaber Jan, Utwory na klarnet i fortepian, red. Barbara Borowicz i Anna Miernik, numer publikacji: EUF 1138, ISMN 979-0-801581-30-3, data publikacji: 2021.

Prowadząc wspólnie z prof. Andrzejem Godkiem studentów indywidualnych i zespoły kameralne, może poszczycić się laureami studentów na konkursach w kraju i zagranicą. Jej studentka Aleksandra Sottysiak, zdobyła II nagrodę w kategorii solistów na Międzynarodowym Konkursie Muzycznym „OPUS 2020”, 4.12.2019 – 15.05.2020 Kraków i I nagrodę na Solowym Konkursie Internetowym, czerwiec 2020, Śmigie. Dorobek dydaktyczno – naukowy dr Barbary Borowicz jest niewątpliwie bogaty i zróżnicowany. Świadczy o jej szerokich horyzontach intelektualnych i chęci stałego podnoszenia własnych kwalifikacji.

Konkluzja

Po analizie dokumentacji zawierającej dzieło artystyczne, działalność artystyczną, dydaktyczną i publicystyczną Pani dr Barbary Borowicz stwierdzam, że jej dorobek jest wystarczający do uzyskania stopnia doktora habilitowanego sztuki. Osiągnięcia artystyczne i dydaktyczne dr Barbary Borowicz są różnorodne. Stanowią nie tylko znaczny wkład w samą dyscyplinę, ale również przekładają się na sferę dydaktyki. Niniejszym stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne, publicystyczne i dydaktyczne Pani dr Barbary Borowicz spełniają wymagania, art. 219 ust.1 pkt 2 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.). stawianych kandydatom do stopnia doktora habilitowanego sztuki. Osiągnięcia Pani dr Barbary Borowicz przyjmuję.

